

prikazati predmet drugoga sveska. Na prvom mjestu u drugom svesku pisac ispituje pojam žudinske crkve, koja u sebi sadržaje kult u hramu i sinagogičnu zajednicu. I žudinska vjera ima zakone za življenje kao druga vjera. U njoj opažamo i crkovni zapt kao i čežnju za proširjenjem. Prof. Staerk govori i o vjerskim predočbama, o narodnoj i općenitoj nadi jednoga Žudije u vjerskom pogledu, o individualnoj pobožnosti, ter o istočno-helenističkim utjecajima u žudinskoj religiji. Na poslijetku je auktor pridodao nešto o žudinskoj crkovnoj godini i kalendaru uz povjesni pregled svih opstojćih vrela za žudinstvo od njegova postanka do osmoga stoljeća.

Oba su sveska, u drugom poboljšanom izdanju, pisana posvema stručnjački, pa su dostojna preporuke unatoč gdjekada na brzu ruku prihvaćenih sudova sa strane pisca o dobi i godinama pojedinih utjecaja i knjiga.

Dr. Gančević.

Erman Dr. Adolf. Die Hieroglyphen. Sammlung Göschchen Nr. 608. 92 str. Cijena 1 M. Nabavlja se preko G. J. Göschen'sche Verlagshandlung u Berlinu.

S ovim djelcem dr. Erman, profesor na berlinskom sveučilištu i ravnatelj egiptskog muzeja, upoznaje nas s jednom važnom tekovinom svjetske kulture. Stara je predaja, zavedena Horapollovim naklapanjima, bila da su hieroglyphi bili simboli čovječjeg izražaja. Istom koncem 18. vijeka njemačko-danski starinar Zoega podade novi ključ razumijevanju tih egiptskih znakova, u kojima se malo po malo otkriše znakovi za pojedina slova, i to bje osobito radom Ingleza Tome Younga i Francuza Champolliona. Dr. Erman u sedam poglavlja riše povjest otkrivenja hieroglyphā, njihovu osobinu, način pisanja, raznizanje pojedinih znakova, jezik i ulomke hieroglyfske te natpise i književnost. Knjiga je poučna i priručna za svakoga ko se zanima za svjetskom kulturom.

Dr. Gančević.

Meissner prof. Dr. Bruno: Die Keilschrift. Mit 6 Abbildungen. 108 str. Sammlung Göschchen Nr. 708. Zapada 1 marku kod: G. J. Göschen'sche Verlagshandlung, Berlin W 10.

Naslovno djelo radi o postanku i razvoju klinastog pisma. Putovanja Talijanca Pietra della Valle god. 1621. zamijetiše po prvi put u novoj književnosti opstanak toga pisma, dok istom Nijemac G. F. Grotefend god. 1802. uspije da protumači jezik, koji je predstavljen u klinastom pismu. Danas se drži da je klinasto pismo svojina sumerskog i babilonsko-asirskog jezika. Profesor Meissner podrobnije razvija u slikama te jezike i donša temeljne oznake tih drevnih jezika u slovničkom pogledu. Vrijedno je znati, da se s otkrićem ovih dvaju jezika upoznajemo s istočnom kulturom, koja se pojavila već oko tri tisuće godina prije Isusa i opstojala u cijelosti skoro do postanka kršćanske dobe. Djelo je Meissnerovo, u koliko imamo tekstove i prevode, posve zgodno za početnike istočnog jezikoslovlja, a a nije s gorega ni za one, koji se bave s indogermanistikom.

Dr. Gančević.

Huonder Anton S. I.: Zu Füssen des Meisters. Kurze Betrachtungen für Priester. Deveto i deseto izdanje (22. do 26. tisuće). Freiburg im Breisgau. 1917. Herder'sche Verlagshandlung. U 16-ni str. XXIV. + 404. Cijena M 3 vez. 3.80.

Ova knjžica ocijenjena je bila u „B. S.“ god. 1915. Što je dobra u ovoj knjži tada rečeno, vrijedi i danas. U njoj su nanizana kratka razmatranja po sv. evanđeljima. Privlačiva je u prvom redu kratkoća. Tu nema isprike ni za koga, da tobože nema vremena. Deset minuta, četvrt sata dosta je, da jedno ovakvo razmatranje nakon kratke priprave i molitve pročitaš i promotriš. Ne treba da otvaraš sv. evanđelje i čitaš, jer je gradivo poznato svećeniku propovjedniku. Druga je privla-